

LÄRARHANDLEDNING
**ROBIN HOOD FOREVER
AND EVER**
BACKA TEATER 2023

Illustration: Nina Bonfisson

057
BACKA TEATER

HEJ

Jag var åtta år gammal och skogen som var vår skulle skövlas med marken, skogen där vi barn åkte motorcross, byggde kojor, hittade vårtecken, lekte rövare och plockade vitsippor. Skogen som var hem åt fågelungar, snokar, en harfamilj och områdets ungars samlade hemligheter. Så vi bestämde oss, vi skulle stoppa bygget.

Tidigt en morgon samlades vi, dimman låg längs med marken och pulsen var hög. Mätpinnar gömdes i vår hemliga skreva i berget, plastremсор från träden stoppades ner bredvid matteböcker och luktsuddigum. Vi arbetade effektivt och snabbt medans tidningsbudet lämnade Göteborgs-Posten i brevlådor och föräldrars väckarklockor ännu ej ringt. Ända tills dess att grannen till skogen vaknade och vi snabba som harpaltar skingrades, snabbt bort från hans arga röst.

Skogen skövlades med viss försening, rektorn höll ett brandtal om regler och förordningar, vi svarade med att ingen hade frågat oss för vi som barn får aldrig vara med i besluten. Vi lyckades inte rädda vår skog, men vi försökte, och på sängbordet i åttioalets barnrum låg *Rädda min djungel* av Monica Zak.

I *Robin Hood forever and ever* krockas den klassiska hjältesagan med sina rövare i tights med vår samtids komplexa verklighet. I en tid där världens problem känns övermäktiga är behovet av gemenskap stort, men vad är våra gemensamma kamper och hur förändrar vi världen till en bättre plats?

Det och så många fler frågor öppnar vi upp för i föreställningen *Robin Hood forever and ever*.

Med varma hälsningar

Erika Isaksson, projektledare barn och unga
erika.isaksson@stadsteatern.goteborg.se

INNEHÅLL

- Inför ditt besök på Backa Teater
- Teater
- Prata scenkonst
- **ROBIN HOOD FOREVER AND EVER** - en resumé med frågor
- Karaktärerna

FÖRDJUPNING

- Robin Hood - myt eller verklighet
- Övning - **HJÄLTEN**
- Civil olydnad
- Bland trädkronorna
- Den livsviktiga skogen

INFÖR DITT BESÖK PÅ BACKA TEATER

INFÖR BESÖKET

Inför ditt besök på Backa Teater har vi i lärarhandledningen samlat ingångar, frågeställningar och övningar kopplade till föreställningen *Robin Hood forever and ever*.

Det finns inga krav på att du som lärare behöver fördjupa temat innan eller efter ni besöker oss.

Det vi rekommenderar är att du innan besöket förbereder eleverna på vad teater är så att de känner sig trygga med formen. För många barn och unga är besöket på Backa Teater det första mötet med scenkonst.

Det viktigaste är att eleverna vet vad de skall se, en föreställning som heter *Robin Hood forever and ever*, och vilka förhållningsregler som finns när det kommer till att stänga av mobilen, komma i tid och att det inte är tillåtet med godis och dricka i salongen. Vi vill också att de tar av sig jackor och väskor på grund av utrymnings-skäl.

Backa Teater har lång erfarenhet av att möta barn och ungdomar, vi brinner för det mötet. Barn och ungdomars direkta reaktioner är något som sporrar oss och som vi gärna bemöter. Skratt och tårar, kommentarer och utrop är vi vana vid. Om det går över gränsen så tar vi ansvar för det.

Var ligger Backa Teater?

Backa Teater ligger på Lärdomsgatan 1C på Lindholmen. Hit kommer du enklast via buss eller båt.

Buss nummer 16, 16x, 31, 45, 55, 58, 99, 121, 176 och 177 går till hållplats Lindholmen. Från hållplatsen tar det ca. 5 minuter att gå till teatern.

Älvsnabbaren tar du från Stenpiren till Lindholmspiren, resan är gratis och går var 8:e minut vardagar mellan kl. 07.00-18.00.

Älvsnabben går mellan Lilla Bommens Hamn -> Stenpiren -> Lindholmspiren -> Slottsberget -> Eriksbergs färjeläger -> Klippan. Hållplats till Backa Teater är Lindholmspiren.

Behöver jag komma i tid?

Ni behöver vara på plats på teatern i tid och gärna senast 15 minuter innan föreställningen börjar. Då hinner alla gå på toaletten, hänga av sig ytterkläderna och landa tillsammans i vår foajé.

Hur gör jag med mobilen?

Mobiltelefonen skall vara avstängd under föreställningen för att inte störa dig och resten av publiken. Tänk på att även ljuset på skärmen kan upplevas störande av andra i publiken och från scen. Vi har mobillådor i foajén som du som lärare kan samla in mobiler i.

Måste jag hänga av mig jackan?

Det är trångt i salongen och jackor är i vägen om vi behöver utrymma så därför vill vi att alla hänger av sig sina ytterkläder i foajén. Det blir även varmt inne i salongen så ta gärna av överdragsbyxor och overaller. Men skorna får alla ha på sig.

Får jag äta godis och ha med dricka in i salongen?

Nej, det är inte tillåtet att ha med sig mat och dryck in i salongen däremot går det utmärkt att äta medhavd mat, godis och dryck i vår foajé innan eller efter föreställningen. Om ni har matsäck meddela backaskolbokning@stadsteatern.goteborg.se innan ni kommer så vi vet att ni stannar och äter.

Om jag behöver gå ut under föreställningen, hur fungerar det?

Det finns flera anledningar till att en kan behöva gå ut under föreställningen. Vet du med dig att du eventuellt behöver lämna salongen själv eller med elever, prata gärna med vår foajépersonal innan ni går in och välj platser så nära dörren som möjligt. Det finns alltid personal i foajén som möter upp. Gå ut samma väg som ni kom in.

Tillgänglighet

Backa Teaters entré och scen är i markplan. Vi har hörhjälpmedel i form av ljudförstärkande hörlurar alternativt hörselslinga. Vi syntolkar samt textar föreställningar vid enstaka tillfällen under spelåret. Behöver du som lärare ytterligare information kring våra föreställningar för att skapa ett så bra möte som möjligt för elever så tveka inte att höra av dig.

Kontakt

Behöver du komma i kontakt med oss inför ert besök till någon av våra skolföreställningar går det bra att ringa eller mejla:

Skolbokning: backaskolbokning@stadsteatern.goteborg.se

Tel: 031 708 71 01

TEATER

Teatern är en av de få platser där vi tillsammans som individer upplever något som bara händer här och nu och aldrig mer. Det finns varken pausknapp eller möjlighet att spola tillbaka, hoppa framåt eller exakt återskapa ögonblick. Vi möter tillsammans och reflekterar individuellt. Teatern är en plats där vi kan möta andras historier och kanske även få syn på oss själva. I mötet med det okända kan vi växa som människor.

Teater har använts till allt från att proklamera religion till att utforska skörheten i att vara människa i relation till andra. Som form har teatern tusentals år på nacken och är ett sätt att samtala om vår existens och tiden vi befinner oss i. Än idag spelas dramer som skrevs under antikens Grekland. Pjäser vid namn Antigone eller Medea omtolkas utifrån den plats och tid skådespelet nu utspelas i, men det skapas också samtida scenkonst skriven och formad från vårt absoluta här och nu.

Idag finns få rum som det som scenkonstupplevelsen skapar. Ett rum där du tillsammans med andra under en begränsad tid upplever något som inte går att återskapa, pausa eller reproducera. En händelse där du som publik spelar en avgörande roll. Konsten är det som uppstår i mötet mellan scen och salong, mellan publiken och skådespelarna.

Du kan välja att se på ett scenkonstverk som en reflektionsyta. Konst är det som händer i spegelbilden du upplever när du studsar dig själv mot dess yta. En konstupplevelse är subjektiv. Din upplevelse baseras på dina erfarenheter och associationer, men du gör det i en grupp där andra bär andra erfarenheter och reflektioner.

I detta möte finns möjligheten att få syn på dig själv och på andra.

FRÅGOR

- Vad är skillnaden mellan teater och film?
- Varför skall en se teater?
- Finns det en skillnad i hur en upplever saker om en gör det tillsammans med andra än om en är själv?
- Hur är det att vara publik på en teater, är det skillnad från till exempel att gå på bio?

Scenkonst är ett samlingsnamn för konstformer som framförs direkt inför en publik. Det finns en mängd olika typer av scenkonst som exempelvis teater, musik, opera, dans, performance, revy, musikal och nycirkus.

PRATA SCENKONST

Scenkonst kan vara drabbande, härligt, svårt, fantastiskt eller i värsta fall ointressant. Upplevelsen skiljer sig åt från person till person och påverkas av erfarenheter, känslor, förkunskap och personlig smak. Det finns inget rätt eller fel i hur personer upplever verket men det finns massor att vinna på att ta samtalet vidare i grupp.

Att kunna prata om upplevelsen inom ett tydligt ramverk skapar en djupare analys av det en upplevt. Då ges möjligheten till att lyssna på andras individuella tolkningar utan att för den sakens skull hamna i polemik om vem som har tolkningsföreträde i värderingen av konstverket. Att i grupp kunna diskutera upplevelsen och lyssna på andra stärker oss som individer och kan leda till en djupare förståelse av scenkonstverket, sig själv och varandra.

SAMTALSMODELL

Som lärare och pedagog är du samtalsledare i klassrummet, det innebär inte att du behöver veta mer om föreställningen och inte heller att du behöver försvara eller förklara de olika val konstverket består av. Ditt arbete är att bjuda in till de olika tolkningar som finns i gruppen och ställa frågor som för samtalet vidare.

Börja med att så sakligt som möjligt beskriva, tolka sedan det ni har beskrivit och låt det bana väg för individuella upplevelser och reflektioner.

BESKRIV

Beskriv så sakligt som möjligt scenkonstverkets olika tecken utan att tolka dess innebörd.

När börjar föreställningen, tycker du?

Hur såg rummet ut?

Vad fanns i rummet?

Fanns det olika spelplatser? Hur såg dessa ut?

Vilka färger och former?

Vad var det för ljud?

Hur var ljuset?

Hur många personer/karaktärer fanns med i föreställningen?
Hur såg de ut?
Vilka färger hade kostymerna?
Hur såg masken/sminket ut?
Hur såg håret ut?
Fanns det skillnader och likheter mellan de olika karaktärerna?
Gå gärna en runda i hela klassen så att alla kan bidra med konkreta tecken.

TOLKA

Utifrån det ni beskrivit går ni vidare till att tolka dess innebörd. Vad får de olika tecknen för funktion i föreställningen? Vad berättar de?

Varför såg rummet ut som det gjorde, vad berättar val av färger, ljus, ljud?
Vad händer med dig som publik i relation till scenbytena?
Vad gör valet av kostym, mask och hårfrisyrer med karaktärerna?

REFLEKTERA

Avsluta med att reflektera över hur föreställningen landade hos var och en. En scenkonstupplevelse väcker i bästa fall tankar, frågor, känslor och åsikter som utgår från ens egna värderingar och ingångar till föreställningens innehåll. Därför kan det vara av stor betydelse att ge var och en möjlighet att reflektera över följande frågor men att endast de som vill kan dela med sig.

Hur upplevde du *Robin Hood forever and ever*?
Vilka känslor väckte föreställningen hos dig?
Fanns det någon karaktär som du kände igen dig själv i? Vem och på vilket sätt?
Fanns det någon scen som du tyckte särskilt mycket om? Varför?
Fanns det någon scen som provocerade dig? Varför?
Om du fick göra om en scen, vilken skulle du välja och hur skulle du göra om den?

Den här samtalsmodellen tar sitt avstamp i En väv av tecken (Riksteatern) och Prata scenkonst av Anna Berg för Regionteater Väst.

OM ROBIN HOOD FOREVER AND EVER

Robin Hood forever and ever tar sin inspiration från historien om Robin Hood och placerar den in i vår samtid. Här kommer en liten resumé om handlingen.

Robin Hood och hans muntra män(niskor) har bott i Sherwoodskogen sen medeltiden, de lever ungefär som de alltid gjort men gruppens medlemsantal har minskat rejält. Men tur för dom att Joel har anslutit. Äntligen en nyrekryt.

Skogen som tidigare var gigantisk och fylld till bredden av dovhjort och harar är numera mest en dunge med perfekta löparrundor för stadens joggare. Möjligen rika tänker Robin Hood och hans muntra män(niskor), men det enda de lyckas stjäla är ficklampor som ringer, ingen verkar längre bära med sig kistor med guld.

Det knakar i fogarna hos gänget i skogen. Lady Marion tycker gruppens ideal blivit urvattnade, att förändra världen till det bättre har tappats bort. Hennes flickvän Kammarjungfrun Bess vill helst av allt bara ha det så bra som möjligt, problemen verkar alldeles för stora i världen utanför deras skogsläger.

En dag kommer Broder Tuck och hälsar på, han blev tillfångatagen av polisen på 70-talet och arbetar nu för Skatteverket. Robin Hood har svårt att förstå, i hans värld är skatter synonymt med medeltidens inkassering av grödor och slantar till adeln och ämbetsmännen från de hårt arbetande bönderna. Hur kan Broder Tuck gått över till fiendesidan?

Joggarna Susanne och Jeanette har fått nog efter att ha blivit rånade av gänget i tights och bestämmer sig för att hämnas. De tar lagen i egna händer och starta ett medborgargarde.

Läs mer om historien bakom Robin Hood i avsnittet ROBIN HOOD - myt eller verklighet.

Är det alltid fel att stjäla?

Robin Hood och hans muntra gäng har lagt stor vikt i att stjäla med finesse och vänlighet. Men vad händer i överfallet på Susanne och Jeanette?

Vad betyder ideal?

Resursfördelning

Hur fördelar vi resurser i Sverige idag? Vad har Skatteverket för uppgift? Broder Tuck pratar om att han förändrar "inom systemet" - vad menar han med det?

Vad är ett medborgargarde?

I en rättsstat har vissa myndigheter exklusiv rätt att utöva våldsmonopol tex. polisen och militären. Det regleras under lagar och förordningar. Varför är det så?

För att få det muntra gänget på bättre humör och bevisa för Marion att syftet med deras laglösa verksamhet fortfarande är utifrån den ädla devisen ”att ta från de rika och ge till de fattiga” ger sig Robin och hans muntra män(niskor) in till staden för att leta upp en fattig och ge personen nyrekryten Joels bankomatkort. Problemet är att förstå vem som har behovet och vem som egentligen är rik.

Varför finns det fattiga och rika?

När de återvänder till skogen möts de av förödelse. Skogen är skövlad av någon i starkt orange kläder och motorsåg. Med hjälp av modern teknik tar nyrekryten Joel reda på vem personen är som förstört deras hem.

Läs mer om skogsskövling i avsnittet - **DEN LIVSVIKTIGA SKOGEN**

Att skogen huggits ner blir droppen för de båda joggarna Jeanette och Susanne, de är övertygade att det måste vara dom laglösa och våldsamma i Robin Hood gänget, som inte bara gjort deras älskade skog till en osäker plats, utan nu även skövlat den. De bestämmer sig för att samla människor under falska påståenden att det är för skogens väl men med baktanken att med skogen omringad av demonstranter en gång för alla förgöra Robin Hood.

ATT FÖLJA MED ELLER GÅ EMOT
Hur kändes det för dig när Jeanette höll sitt mötestal?
Hur påverkas du av gruppträck?
Hur säger man emot när något känns fel?

Skogsarbetaren Leif Johansson blir efter en hel del komplikationer tillfångatagen av det muntra gänget men det visar sig att saker och ting är betydligt mycket mer komplicerade än vad de först anade. Leif Johansson har bara gjort sitt jobb utifrån de planer som kommunen tagit fram. Kommunen vars politiker är folkvalda. Själv arbetar han för ett företag där avkastningen går till aktieägarna, som i det här fallet är pensionssparare. Alltså de, som likt han själv, arbetar.

VEM HAR MAKT?
Vem har makt att förändra?
Vem har makt i ditt liv?
Kan du förändra världen?

Efter sammandrabbningarna i skogen står det till slut klart att allt är ett missförstånd. Egentligen har joggarna och Robin Hoods muntra gäng samma mål. Tillsammans kanske de kan rädda skogen en bit därifrån. Eller i alla fall försöka.

KARAKTÄRER

I *Robin Hood forever and ever* möter vi dessa karaktärer.

Vilka är dom?
Vilka personligheter har de?
Vilka relationer har de till varandra?

Vilka kläder, hår och mask har karaktärerna?
Vad gör det med personen?

Kammarjungfrun Bess

Robin Hood

Lille John

Will Scarlet

Broder Tuck

Lady Marion

Joel

Korvgubben

Tanten

Susanne

Jeanette

Leif Johansson

Hipstern

KÖRV

ROBIN HOOD - MYT ELLER VERKLIGHET

Vi känner honom kanske bäst som en räv i Disneyfilmen från 1973 eller som Karl-Bertil Jonssons idol i Per Åhlns klassiska tecknade kortfilm från 1975 som traditionsenligt visas varje jul. Där Karl-Bertils stora idol är Errol Flynns Robin Hood-karaktär. Men som gestalt har Robin Hood funnits sen medeltiden, som blodtörstig kriminell eller som folkets vän.

Vissa forskare pekar på att Robin Hood har funnits, andra att figuren är ihopsatt av flertalet upprorsmakare. Var han egentligen Robert av Locksley, bonden som slog ihjäl sin styvfar och flydde till skogs någon gång på 1100-talet. Eller William Robehod som ledde ett gäng stråtrövare som runt 1261 angrep resande och spred skräck strax väster om London. Eller Robert Deyville som tillsammans med sin bror John deltog i baronupproret mot Edvard II. Eller kanske är det Robert Hood av Wakefield, laglös och upprorsmakare som efter att han tillfångatogs 1322 blev kungens livvakt.

Inget av detta vet vi helt säkert, men forskning som bedrivits sen slutet av 1700-talet pekar på att han har funnits. Sheriffen av Nottingham och Lille John är verkliga figurer i ett 1300-talets England, och hängde de i ett muntert gäng så lutar det mot att det just är Robert Hood av Wakefield som var den ursprungliga Robin Hood.

Den första källan där Robin Hood dyker upp är i den berömda dikten Piers Plowman av William Langland, skriven någon gång mellan 1370-86.

Berättelserna från medeltiden är långt ifrån den romantiserade bild som vi idag symboliserar med Robin Hood, den vänliga rånaren som med humor och hjärta stjal guld och diamanter från de som har för att ge till de som inte har. De första berättelserna är brutala och våldsamma, här halshuggs munkar och barn utan pardon vilket förvisso på den tiden inte var något som en höjde på ögonbrynen åt. Under årens lopp har berättelsen förvandlats och använts för att spegla rådande samhällsideal.

*These bisshoppes and these archebishops,
Ye shall them bete and bynde.*

- Gest of Robyn Hode, 1500-talet

Robin Hood gick från omsjungen sagogestalt till hjälte under 1400 talets England. En hjälte i bondeupproren som härjade. Det mest kända upproret skedde 1381, protester mot ökat skattetryck, korrupta ämbetsmän och ilskan över förluster i kriget mot Frankrike ledde till våldsamma upplopp sommaren 1381 som spreds över sydöstra England med, till en början, stora framgångar för rebellerna. Palats brändes ner och ärkebiskopen dödades, den 14-åriga kung Rickard II fick fly in i Tower. Men genom list fick kungen bönderna att tro att han var på deras sida, löften togs på allvar men så fort oroligheterna lagt sig dödades upprorsmakarna by för by. När de inte var tillsammans var det lätt för kungens män att övermanna och förgöra motståndet. John Ball, en av frontfigurerna i upproret, blev halshuggen och hans huvud spetsades på en päl vid London Bridge och resten av hans kropp delades upp i fyra delar för att visas upp i fyra olika städer som avskräckande exempel för vad som händer upprorsmakare.

BONDEUPPROR

Under senmedeltiden blir bondeuppror allt vanligare i Västeuropa. Bakgrunden var jordbrukskrisen som kom som en följd av överbefolkning, klimatförändringar och förvärrades av digerdöden.

Upproret riktade sig mot kungamakten som med ökat skattetryck satte stor press på bönderna. Bondeupproren bidrog till att slå sönder det feudala systemet i Västeuropa.

I Sverige bör nämnas Engelbrekt och Erik Pukes uppror och givetvis de resningar mot Kristian II som förde Gustav Vasa till makten.

Robin Hood som legend och hjälte levde vidare och utvecklades i sånger och teaterstycken på gator och torg, nya karaktärer lades till i takt med att tiden förändrades. På 1500-talet fick romantiken plats när Lady Marion ansluter sig till de muntra männen och i takt med sedligheten och kyrkans inflytande blev Robins moral och gudsfruktan tydligare. Som nationalhjärte blev Robin Hood ikon under 1800-talet med tydliga kopplingar till vinnande kungahus.

Med 1900-talet kom den rörliga filmen och 1922 är det Robin Hood som blir den första långfilm som har Hollywoodpremiär. Långt från medeltidens Sherwoodskogar men fortfarande en hjälte.

Robin Hood fortsätter att figurera som en förebild och hjälte, inspiratör och upprorsmakare i vår föränderliga tid.

■ "Att ta från de rika och ge till de fattiga"

Vad tänker du när du hör det?

Är Robin Hood en hjälte? Varför? Varför inte?

■ Varför tror du att berättelsen om Robin Hood levte vidare i sexhundra år?

HJÄLTEN

Hjälte är i allmän betydelse en beundransvärd person som utför stordåd, och som på så sätt vinner stor heder och ära. Ordet härstammar från den grekiska mytologin och var namnet på en form av halvgud - Hero. En hero var enligt den grekiska mytologin en hjälte med övermänskliga egenskaper. Homeros kallade förutom konungar och furstar även män som utmärkt sig i strid och visat stor tapperhet för heroer.

Har vi som människor behov av hjältar? Varför? Med hjälp av värderingsövningen Heta linjen kan ni diskutera just hjältar i klassrummet.

Det finns inga gråzoner och heller ingen möjlighet att välja en neutral plats om man är osäker. Skapa en linje med hjälp av tejp eller snöre på golvet. Det finns enbart en ja eller nej sida. Klargör att frågorna är komplexa, att du som ledare inte kommer att döma deras svar och att det är viktigt att lyssna och ta in vad de övriga deltagarna säger.

Låt gruppen utgå från ett neutralt hörn, ställ ett påstående och låt dem själva välja sida. Genom att starta med ett neutralt påstående "Sommaren är den bästa årstiden" är sannolikheten stor att du får gruppen att dela upp sig på både ja och nej sidan och du får även möjlighet att visa på att det finns flera anledningar till att välja nej (höst, vinter och vår). Gå sedan vidare i svårare påståenden.

PÅSTÅENDEN:

Människor behöver förebilder att se upp till.

En hjälte är alltid modig.

En person kan förändra världen.

En hjälte får lov att bruka våld.

En hjälte är alltid god.

Alla människor kan vara en hjälte.

CIVIL OLYDNAD

Civil olydnad, att protestera genom att bryta mot rådande lagar och bestämmelser, är en metod för att åstadkomma samhällsförändring.

Redan i grekiska dramer, skrivna för mer än tvåtusen år sedan, finns det exempel på människor som går emot landets makthavare för att stå upp för det dom anser vara moraliskt rätt. En fördel med denna metod är att den är enkel att tillämpa för vem som helst och kräver nödvändigtvis inte någon organisering eller en stor grupp människor. Viktigt är att aktionen ska vara fredlig och inte ha för avsikt att orsaka förstörelse. Strejkrätten, kvinnlig rösträtt och rätten att älska vem man vill, är bara några exempel på rättigheter vi idag ser som en självklar del i ett demokratiskt samhälle. Dessa rättigheter är resultatet av långdragna politiska processer som alla börjat med att civilsamhället visat sitt missnöje och gjort motstånd.

- ! Den amerikanska författaren Henry David Thoreau (1817-1862) menade att medborgares lydnad gentemot staten var det största hindret för samhällelig förändring.
- Vad tror ni han menade med det?

PERSONER SOM BEGÅTT CIVIL OLYDNAD

Greta Thunberg

När Greta Thunberg 2018 satte sig utanför Sveriges Riksdag, istället för att gå till skolan bröt hon mot den svenska skollagen. "Varför ska vi studera för en framtid som tas ifrån oss?" svarade Greta till de röster som ifrågasatte henne. Idag när Greta slutat skolan fortsätter hon med att göra nya aktioner för att belysa frågan om klimatet. Hon har bland annat försökt förhindra transporter till en oljehamn i Malmö, genom att sätta sig på hamnens vägbana. Poliser lyfte bort henne från området och för aktionen blev hon dömd till böter. Men Greta står fast vid sitt budskap och säger att aktionerna kommer fortsätta.

Hans och Sophie Scholl

Syskonen Scholl var bara barn när Hitlers nazistparti kom till makten i Tyskland på 1930-talet. Under denna tid i Tyskland var det förenat med livsfara att gå emot regimens vilja och därför var dom röster som höjdes mot partiets agerande få. När syskonen några år senare började studera vid universiteten startade Hans, tillsammans med en vän, motståndsgruppen Vita rosen som Sophie senare anslöt sig till.

Vita Rosen skrev och delade ut flygblad där de bland annat uppmanade till att göra motstånd mot Hitler och hans parti. I månader försökte medlemmarna i hemlighet sprida sitt budskap till stadens invånare, tills dess att de en morgon blev påkomna av universitets vaktmästare som tillkallade polis för att få ungdomarna arresterade. Syskonen dömdes till döden för deras fredliga handlingar och de sista ord som Sophie Scholl yttrade var: ”Vad vi har skrivit det tycker ju ni alla andra också, ni har bara inte modet att säga det.”

Malala Yousafzai

När Malala Yousafzai var tolv år togs hon ifrån rätten att gå i skolan. Talibanstyret som vid denna tid hade tagit kontrollen över området hon växte upp i, i Pakistan, bestämde år 2009 att alla flickskolor i området skulle stängas. Tillsammans med sin pappa Ziauddin Yousafzai, som drev en skola för både flickor och pojkar, fortsatte hon att förespråka flickors rätt till utbildning trots hot om våld från talibanerna. Malalas kamp uppmärksammades på många håll och med hjälp av donationspengar köpte hon en skolbuss för flickorna att åka till och från skolan med. En dag när de åkte hem från skolan blev de beskjutna och Malala träffades med en kula i huvudet. Malala överlevde mirakulöst nog och hon har sedan dess varit en symbol för varje barns rätt till att utbilda sig.

! Kommer ni på några fler exempel på människor som ägnat sig åt civil olydnad?
Hur har det påverkat samhället?

! Är det alltid fel att bryta mot lagen?

■ I föreställningen ger Lady Marion grenar till kammarjungfru Bess och ber henne att först bryta en, sen två och till slut en hel bunt. Vad är det som Lady Marion vill bevisa för Bess?

BOKTIPS

Barn som förändrat världen av Jenny Strömstedt

100 fantastiska berättelser för modiga barn av Jean Fischer

BLAND TRÄDKRONORNA

Troll, älvor, vättar och skogsrå. Skogen är hem till otaliga myter, sagor och figurer. Många av myterna är så gamla att det är svårt att veta när de först kom till.

De sagor människan berättat om skogen har inte bara haft i syfte att underhålla, utan även fungerat som ett sätt att skapa en bild av skogen som en plats en bör känna en viss rädsla inför. Rädslan har i uppgift att skydda oss från faror och historiskt har människan haft goda skäl att vara på sin vakt när hon äntrar skogen. Bland träden lurade inte bara farliga djur och väsen, utan även brottslingar och fredlösa rövarband, precis som Robin Hood och hans män.

Skogen var en passande tillflyktsort för den som hade begått brott och behövde fly undan lagen. Där kunde en söka skydd från myndigheter och istället leva efter sina egna lagar och regler. Staden har historiskt sett varit enkel för kungar och styrande makt att ha kontroll över, åtminstone i jämförelse med skogen som varit betydligt svårare. När det utspelat sig konflikter mellan bönder och kungamakten har skogen varit en viktig plats för folket. En dåligt beväpnad grupp med bönder hade ingen chans att övermanna kungens män i staden eller på ett öppet fält, men i skogen, där det fanns möjlighet att gömma sig och ligga i bakhåll, blev fienden från staden betydligt enklare att angripa.

Skogen står för det vilda, avlägsna och mystiska. I motsats till staden framställs skogen oftast i film och litteratur som en plats där människan tvingas underordna sig naturen. Enterna i J.R.R Tolkiens bok Hobbiten kommer efter en lång stunds konfererande fram till att de ska hjälpa hoberna att besegra trollkarlen Saruman, då han utgör ett hot mot deras skog. Det piskande pilträdet i Harry Potter är mindre eftertänksamt och försöker istället hänsynslöst ha ihjäl varenda människa som kommer i dess väg. Gemensamt för de båda berättelserna är att träden har sin egen vilja och lever sitt eget liv.

! Har du läst böcker eller sett filmer där skogen spelar en viktig roll?
Är skogen en trygg eller otrygg plats? Varför?

Vi uppsöker gläntornas ljus
och bor till en del i städer
där vi får för oss
att vi är oss själva.
Ändå är vi vad vi är
ett granskogsfolk.

Harry Martinsson

Analysera Harry Martinssons dikt.
Vad menar han med att vi är ett granskogsfolk?

ÖVNING:

Barden Will Scarlet diktar om livet med
Robin Hood och hans muntra gäng.
Skriv en låt eller vers om en dag i ditt liv.

DEN LIVSVIKTIGA SKOGEN

Vad är egentligen grejen med skogen? Skogen upprätthåller balansen i atmosfären, renar luften vi andas och är en viktig beståndsdel i vattnets kretslopp. Det är också i skogen som 90 procent av livet på land rymms.

I Sverige har skogen brukats flitigt, redan långt innan den industriella revolutionens genomslag. Det är från skogen vi fått vår mat, ved att elda med och virke till våra hus och möbler. Redan år 1647 skrev Sveriges dåvarande rikskansler Axel Oxenstierna Sveriges första skogsordning, som idag skulle motsvara vår skogsvårdslag, för att en skulle börja hushålla med skogen som börjat försvinna runtom bruken.

På den tiden användes skogen främst för att tillgodose vårt inhemska behov av virke, men i takt med att industriella revolutionen tog fart ökade även efterfrågan på timmer i flera länder runtom i Europa. Sedan dess har skogen varit hårt ansatt av en rad olika aktörer vars intressen kommit att utgöra ett hot för många arters fortlevnad.

Skogen är hem åt tusentals djur, insekter, svampar och växter. I en välmående skog får träden gro, växa, bli gamla, dö och till sist förmultna. I de svenska skogarna lever över sextusen arter av död ved och i en skog som ständigt skövlas och brukas av människan får många av dessa arter det svårt att överleva. Aktörer inom skogsindustrin vill helst odla samma typ av träd på en areal för att underlätta arbetet vid avverkning. Denna typ av skog, så kallad produktionsskog, är betydligt sämre för den biologiska mångfalden då färre arter har möjlighet att leva där.

När träden växer tar de upp koldioxid via fotosyntesen och producerar samtidigt syre. Det är av denna anledning som regnskogen i bland annat Kongo och Amazonas benämns som "jordens lungor". Naturskog, den skog i Sverige som är relativt fri från mänsklig påverkan, lagrar stora mängder kol i den levande vegetationen - i stammar, rotsystem och i skogsmarkerna. Dessa kolbindningsskogar hjälper till att hindra den globala uppvärmningen. Men när skogarna skövlas blir effekten motsatt, det släpps ut mer växthusgaser i atmosfären.

Länkar till organisationer:

<https://faltbiologerna.se>

<https://www.naturskyddsforeningen.se>

<https://wwf.se>

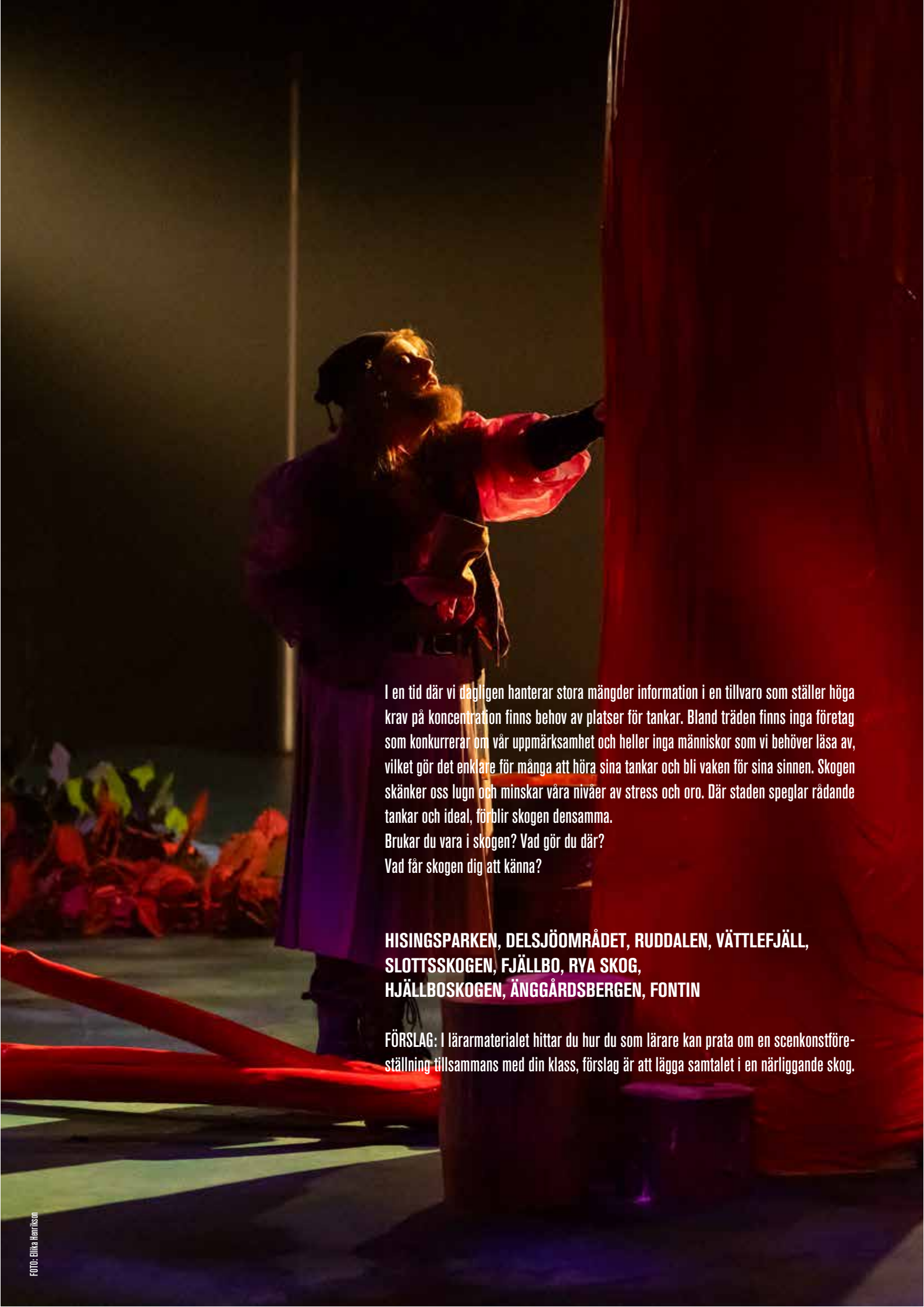
<https://skogochungdom.se>

<https://fridaysforfuture.org>

<https://rebellion.global>

Rödlistning

Rödlistning är en internationell klassificering av arter inom växt- och djurlivet efter en bedömning av deras utdöenderisk. I Sverige publicerar SLU Artdatabanken var femte år Rödlistan, där de arter som för tillfället hotas att minska eller dö ut har kartlagts och sammanställts. Listan används bland annat av myndigheter och organisationer som arbetar för att skydda hotade arter och främja den biologiska mångfalden.

I en tid där vi dagligen hanterar stora mängder information i en tillvaro som ställer höga krav på koncentration finns behov av platser för tankar. Bland träden finns inga företag som konkurrerar om vår uppmärksamhet och heller inga människor som vi behöver läsa av, vilket gör det enklare för många att höra sina tankar och bli vaken för sina sinnen. Skogen skänker oss lugn och minskar våra nivåer av stress och oro. Där staden speglar rådande tankar och ideal, förblir skogen densamma.

Brukar du vara i skogen? Vad gör du där?

Vad får skogen dig att känna?

**HISINGSPARKEN, DELSJÖMRÅDET, RUDDALEN, VÄTTLEFJÄLL,
SLOTTSSKOGEN, FJÄLLBO, RYA SKOG,
HJÄLLBOSKOGEN, ÄNGGÅRDSBERGEN, FONTIN**

FÖRSLAG: I läromaterialet hittar du hur du som lärare kan prata om en scenkonstföreställning tillsammans med din klass, förslag är att lägga samtalet i en närliggande skog.

FOTO: Erika Henriksson

ROBIN HOOD FOREVER AND EVER

DRAMATIKER: Hanna Nygren
REGISSÖR: Carolin Oredsson
SCENOGRAF & KOSTYMÖR: Toni Tora Botwid
KOMPOSITÖR: Kristina Issa
KOREOGRAF: Rebecca Evanne
LJUSDESIGN: Jenny W Fogelberg
LJUDESIGN: Jesper Lindell
MASKDESIGN: Josefin Ekerås
SLAGSMÅLSKOREOGRAF: Miriam Schön Raagaard

MEDVERKANDE: Karin Andersson, Eleftheria Gerofoka, Anna Harling, Magnus Hulth*, Kristina Issa, Josse Matsson* Ulf Rönnerstrand, Emelie Strömberg, Kjell Wilhelmsen

DRAMATURG: Sara Raisse**, Stefan Åkesson
REGIASSISTENT: Felicia Stjärnsand

LÄRARMATERIAL: Sara Raisse**, Erika Isaksson

BELYSNINGSMÄSTARE: Fredrik Ekström,
Christofer W Fogelberg
KOSTYMMÄSTARE: Helena Arvidsson O'Byrne, Ellinor Landal
PATINERING: Marika Sikén, Märta Lööv
KOSTYMVÅRD: Malin Garellik
MASKÖR: Kerstin Olsen
REKVISITÖRER/ATTRIBUTMAKARE: Wanja Johansson
Fernandes, Ellen Dynebrink
SCENTEKNIKER: Colin Ferguson, Wanja Johansson Fernandes
LJUD & LJUS OPERATÖR: Hannes Boeryd
SNICKARE: Colin Ferguson, Krister Nylander
KONSTRUKTÖR: Hannes Hansson
SCENBYGGE: Backa Teater teknik, Tomas Heyman,
Emil Larsson

PRODUCENT: Emelie Wessberg
MARKNADSFÖRARE: Hanna Lööf
PROJEKTLEDARE BARN OCH UNGA: Erika Isaksson
KOMMUNIKATÖR: Anna Hansen, Hanna Källdin
PUBLIKARBETARE: Ulrika Andersson
FÖRESTÄLLNINGSFOTOGRAF: Erika Henriksson
ILLUSTRATÖR: Nina Bondesson
TRAILER: Kristian Eriksson Söderström

TEKNISK CHEF: Nicholaus Sparding
CHEFSPRODUCENT/ADMINISTRATIV CHEF: Lisa Nowotny
KONSTNÄRLIG LEDARE BACKA TEATER: Lars Melin
ANSVARIG UTGIVARE & VD: Björn Sandmark

* Praktikant från Högskolan för Scen och Musik i Göteborg.
** Praktikant från Stockholms Konstnärliga Högskola.

MUSIK: All musik i föreställningen är komponerad av Kristina Issa, sångtexter av Hanna Nygren utom "Låt oss se" med text av Kristina Issa.

Tack Göteborgs Botaniska Trädgård, vår prov och referenspublik från Taubeskolan, Brunnsboskolan, Fjällskolan, Kungsladugårdsskolan, Skutehagenskolan

URPREMIÄR: 22 september 2023
FÖRESTÄLLNINGSLÄNGD: ca 1 tim 15 minuter, ingen paus

ÅLDER: från 10 år

Göteborgs Stadsteater är ett av Göteborgs Stads helägda bolag med bidrag från Västra Götalandsregionen och Statens Kulturråd.